

Nr 433

Av herr Staxäng m. fl., om nya grunder för ordinarie prästers lönegradsplacering.

När de nya grunderna för prästerskapets avlöningar antogs fastställdes endast beräkningsgrunder för komministertjänsternas inplacering. För kyrkoherdetjänsterna fixerades, med utgångspunkt i hittillsvarande löneskala, vissa lönebelopp, vilka skulle medföra inplacering i de fastställda lönegraderna, men denna inplacering skulle endast ha engångskaraktär och vara av provisorisk natur.

Det överlämnades åt pastoratsindelningssakkunniga, som då redan erhållit sitt huvuduppdrag, att närmare utreda denna fråga och framlägga förslag härom. På grunder, som av dessa sakkunniga närmare redovisats, har dessa emellertid funnit motiverat att framlägga förslag om enhetliga normer för lönegradsinplaceringar för samtliga ordinarie tjänster. Det visade sig nämligen vid tillämpningen av de för komministertjänsterna fastställda grunderna, att dessa i flera fall ledde till orimliga och icke avsedda konsekvenser. Det syntes vidare de sakkunniga uppenbart, att en parallellplacering mellan kyrkoherdetjänster och komministertjänster efter för dem båda tillämpliga grunder skulle medföra en önskvärd förenkling av hela lönesystemet i dess tillämpning. De sakkunniga föreslog därför, att där kyrkoherdetjänsten skulle inplaceras i Ca 33, skulle komministertjänsten inplaceras i Ca 28, och där kyrkoherdetjänsterna tillhörde endera Ca 31 eller Ca 29, skulle komministertjänsten tillhöra Ca 26. I de fall, då kyrkoherdetjänst vore inplacerad i Ca 27, kunde man utgå från, att komministertjänst icke skulle vara inrättad. Genom nämnda system skulle för komministertjänst inplacering i endera Ca 27 eller Ca 25 upphöra. Det syntes överflödigt att belasta lönesystemet med en differentiering på icke mindre än fyra lönegrader i omedelbar följd. För bortfallet av Ca 25 talade även, att den numera vore slutlönegrad för e.o. tjänst.

Grundläggande skulle alltså bli pastoratets karaktär, där de tjänster, som skulle lönegradsinplaceras, vore inrättade. Därvid föreslog de sakkunniga, att tre faktorer skulle vara lönebestämmande: pastoratets folkmängd, pastoratets areal och antalet församlingar inom pastoratet. Den första faktorn skulle vara grundläggande, de två senare under vissa förhållanden kompletterande. I Ca 29 såsom normallönegrad skulle inplaceras pastorat med en folkmängd mellan 1 501—4 500 invånare, i Ca 31 inom en folkmängdsram mellan 4 501—10 000. Där folkmängden uppginge till över 10 000 skulle in-

placering ske i Ca 33, där folkmängden understeg 1 500 i Ca 27, såvida icke antalet församlingar i pastoratet vore minst 3. Arealfaktorn skulle kunna medföra endast en uppflyttning: till Ca 29, om arealen vore minst 3 kvmil, till Ca 31, om arealen vore minst 6 kvmil, och till Ca 33, om arealen vore minst 12 kvmil.

De sakkunniga föreslog även grunder, efter vilka omprövning av den en gång gjorda inplaceringen skulle kunna ske. Man övervägde därvid tvenne alternativ; i båda fallen skulle en viss tid ha gått, sedan den för lönegradsinplaceringen kritiska gränsen överskridits, innan ändring i endera riktningen borde ifrågakomma.

Vi ansluter oss till de huvudregler, som de sakkunniga förordat, och i synnerhet vill vi framhålla fördelarna av ett enhetligt system med utgångspunkt i pastoratets karaktär. Vi finner även, att starka skäl förefinnes att denna fråga bringas till ett avgörande oberoende av pastoratsindelningsspörsmålet i stort.

De olägenheter som för närvarande gör sig gällande är av två arter. Den förra hör samman med det nuvarande systemet för komministertjänsternas inplacering, den andra är av administrativ art. För närvarande finns inga bestämmelser om, när och efter vilka grunder omprövning av gällande inplacering kan ske, varför framställningar härom, även där sakskäl förebragts, måste lämnas utan avseende. Ju längre ett uppskov blir desto större blir olägenheten.

Vi förutsätter, att för nuvarande tjänsteinnehavare inte ska ske någon nedflyttning i lönegradsplacering på honom nu anförtrodd tjänst. Omprövning bör ske, dels då tjänst blir ledig, dels efter viss tid i de fall, att folkmängdsförskjutningar inom pastoratet motiverar sådan. Härvid synes det av de sakkunniga föreslagna systemet med personalförteckning, som revideras, vara att förorda.

Det uppskov med lösningen av det stora och svårbemästrade problemet om ny pastoratsindelning, som nu inträtt, vållar i många avseenden församlingsprästerskapet olägenhet och är ägnat att vidmakthålla och öka känslan av osäkerhet inför framtiden. Detta synes så mycket mer beklagligt, som det måste anses som ett livsvillkor för fullgörande av kyrkans uppgift i det nutida samhället, att rekryteringen till prästämbetet främjas. (I detta större sammanhang utgör väl denna fråga en mindre betydande del). En lösning av densamma enligt de grundsatser som ovan anförts skulle emellertid i sin mån vara ägnad att skapa önskvärd klarhet. Den skulle också undanröja de administrativa svårigheter, som är förbundna med ett system, som dels är oenhetligt, dels fått enbart provisorisk karaktär, och för vilket tillfyllestgörande tillämpningsföreskrifter saknas.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta om nya grunder för ordinarie

prästers lönegradsplacering i enlighet med de huvudregler som föreslagits i pastoratsindelningssakkunnigas betänkande.

Stockholm den 26 januari 1956

Ernst V. Staräng

Jöns Nilsson
i Bästekille

Alarik Hagård

Axel Rubbestad

Sven Svensson
i Krokstorp

Elis Håstad

Karin Wetterström

Eva Karlsson

James I. A. Dickson

C. O. Carlsson
i Bakeröd